

Van energiebesparing naar klimaatcomfort: de dubbele renovatieopgave voor België

Alissa Lefebre

Econoom ING Research, Brussel

Alissa.lefebvre@ing.com

In het kort:

- **België staat voor een dubbele renovatieopgave:** woningen moeten energiezuiniger worden, maar ook beter aangepast zijn aan warmere zomers. In 2026 was het bij bijna 9 op de 10 Belgen minstens enkele dagen onaangenaam warm in huis, ook in recente woningen.
- **Warmte in huis gaat verder dan een comfortprobleem:** ongeveer de helft van de Belgen ervaart tijdens hittegolven slaap-, gezondheids- of concentratieproblemen. Die problemen worden vaker gemeld wanneer de onaangename warmte langer aanhoudt.
- **Hittebestendigheid wordt een volwaardig woningkenmerk:** drie op de vier Belgen verwachten dat bescherming tegen hitte bij de aankoop van een woning even belangrijk wordt als energiezuinigheid. Toch vindt de helft dat de EPC-score onvoldoende rekening houdt met zomercomfort. Bijna 80% geeft de voorkeur aan buitenzonwering, screens of buitenluiken, gevolgd door aangepaste isolatie (62%) en actieve koeling (61%).
- **Wooncomfort wordt een belangrijke renovatiedrijfveer:** bijna 8 op de 10 renoveerders plaatsen een beter wooncomfort in hun top drie van renovatiemotieven. Bijna de helft van de Belgen geeft ook aan dat de recente hittegolven hun kijk op noodzakelijke woninginvesteringen hebben veranderd. Ongeveer 6 op de 10 beschouwen verkoelingssystemen eerder als een noodzaak dan als luxe en een vergelijkbaar aandeel is voorstander van premies voor de installatie ervan.
- **Hoge kosten en een gebrek aan informatie remmen renovaties af:** twee op de drie Belgen plaatsen de hoge investeringskosten bij de drie belangrijkste drempels. Bijna twee derde vindt het moeilijk om renovatiekosten in te schatten en amper één op de drie voelt zich voldoende geïnformeerd over hoe een woning energiezuiniger kan worden gemaakt. Zeven op de tien vinden dat de totale renovatiekost vaak wordt onderschat.
- **Een bredere kijk op renovatie dringt zich op:** door energiezuinigheid, zomercomfort, betaalbaarheid en de leefomgeving samen te bekijken, kan het Belgische woningpark beter worden voorbereid op zowel koude winters als warme zomers.

Deel 1: De hitte legde de kwetsbaarheid van Belgische woningen bloot

Bijna negen op tien Belgen hadden in 2026 een onaangenaam warme woning

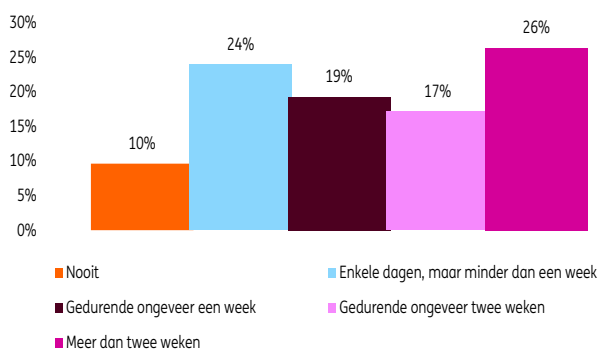
België voelt net zoals vele andere landen de impact van de klimaatverandering. Sinds 2003 werden al 20 [hittegolven](#) geregistreerd, en dat zonder 2026 mee te tellen. Dit jaar werden we geconfronteerd met drie hittegolven, het hoogste aantal sinds 2019. Bovendien hadden we volgens [Sciensano](#) eind juni de dodelijkste hittegolf ooit in België.

Uit onze ING renovation survey¹ blijkt dat de hitte ook binnenshuis sterk werd gevoeld. Bijna negen op de tien Belgen geven aan dat hun woning in 2026 minstens enkele dagen onaangenaam warm was. Voor een kwart van de Belgen duurde dat zelfs meer dan twee weken. Slechts 10% van de respondenten geeft aan dat het in 2026 nooit onaangenaam warm was in de woning. Het is dan ook niet verwonderlijk dat 82% van de Belgen vindt dat veel woningen onvoldoende zijn aangepast aan lange periodes van hitte.

Die aanhoudende warmte blijft niet zonder gevolgen: ongeveer de helft van de Belgen ervaart slaap-, gezondheids- of concentratieproblemen. Het aandeel Belgen dat slaap-, gezondheids- of concentratieproblemen ondervindt, neemt toe naarmate een woning langer onaangenaam warm blijft. Van de Belgen bij wie de woning in 2026 nooit onaangenaam warm was, rapporteert slechts 17% slaap- of gezondheidsproblemen tijdens hittegolven. Dat aandeel stijgt tot 72% bij wie meer dan twee weken met onaangename warmte werd geconfronteerd. Voor concentratieproblemen zien we een vergelijkbaar verschil van zelfs 59 procentpunten. Opvallend daarbij is dat het net de jongere Belgen zijn die vaker slaap-, gezondheids- en concentratieproblemen ondervinden. Verkoeling wordt daardoor steeds meer als een basisbehoefte gezien: zo'n zes op de tien Belgen beschouwen een verkoelingsstelsel als een noodzaak en vinden dat de overheid de installatie ervan financieel moet ondersteunen.

Fig. 1: Slechts bij 10% van de Belgen was het nooit onaangenaam warm in 2026

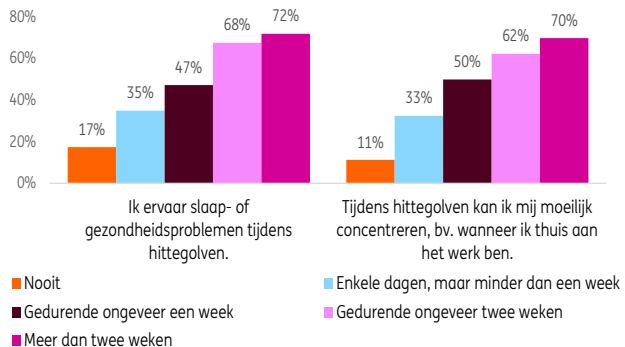
% respondenten per antwoordcategorie op vraag: "Hoe vaak is het in 2026 al **onaangenaam warm** geweest in uw woning?"

Bron: ING renovation survey, september 2026

Fig. 2: En de gevolgen voor onze gezondheid zijn aanzienlijk

% respondenten met **problemen** (slaap/gezondheid en concentratie) op basis van **hoe lang onaangenaam warm** in de woning

Bron: ING renovation survey, september 2026

¹ Enquête uitgevoerd door Profacts in opdracht van ING in september 2026 op een representatieve steekproef van 1001 Belgen.

Driekwart van de Belgen verwacht dat hittebescherming even belangrijk wordt als een goede EPC-score bij aankoop van een woning

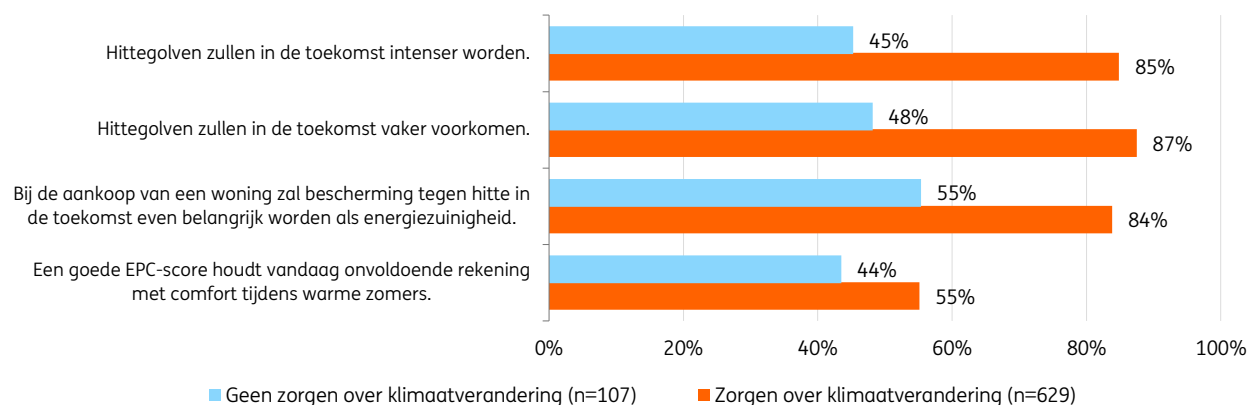
Bovendien wijzen onze resultaten op een verband tussen het bouwjaar van een woning en oververhitting: bewoners van de oudste woningen geven het vaakst aan dat hun woning tijdens warme periodes onaangenaam warm werd. Dat is een belangrijk aandachtspunt, aangezien bijna negen op de tien Belgische woningen van voor 2003 dateren en veel van deze woningen nog moeten worden gerenoveerd. Dit zou betekenen dat niet alleen de energie-efficiëntie moet verbeteren, maar ook de bescherming tegen hitte.

Toch vertelt een goede EPC-score op dit moment niet het volledige verhaal. Ook energiezuinige woningen volgens de EPC-score kunnen tijdens warme periodes oververhit raken, bijvoorbeeld door veel zoninval, grote raampartijen, een ongunstige oriëntatie of een gebrek aan buitenzonwering. Dat blijkt ook uit onze bevraging: 82% van de bewoners van woningen gebouwd na 2011 geeft aan dat hun woning minstens enkele dagen onaangenaam warm was. Veel Belgen hebben dan ook het gevoel dat energie-efficiëntie op zich niet volstaat om de woonkwaliteit te beoordelen. Zo vindt de helft van de Belgen dat de EPC-score vandaag onvoldoende rekening houdt met het comfort tijdens warme zomers. Tegelijk verwacht drie op de vier Belgen dat bescherming tegen hitte bij de aankoop van een woning in de toekomst even belangrijk wordt als energiezuinigheid.

Bezorgdheid over de klimaatverandering speelt een belangrijke rol in die toekomstverwachting. In totaal maakt ongeveer 63% van de Belgen zich zorgen over de impact van de klimaatverandering in België. Van die bezorgde Belgen verwacht 84% dat bescherming tegen hitte bij de aankoop van een woning even belangrijk wordt als energie-efficiëntie. Dat is bijna 30 procentpunt meer dan bij wie zich geen zorgen maakt. Toch zijn klimaatbezorgde Belgen nauwelijks kritischer over de mate waarin de huidige EPC-score rekening houdt met zomercomfort. Klimaatzorgen vergroten dus vooral het verwachte belang van hittebestendigheid, zonder de kritiek op de EPC-score sterk te beïnvloeden.

Fig. 3: Klimaatzorgen lijken vooral de bezorgdheid over toekomstige hitte aan te scherpen, veel meer dan de kritiek op de EPC-score

% personen akkoord met de volgende stelling, opgedeeld volgens zorgen over de impact van de klimaatverandering in België

Bron: ING renovation survey, september 2026

Kader: Klimaatadaptatie stopt niet aan de voordeur

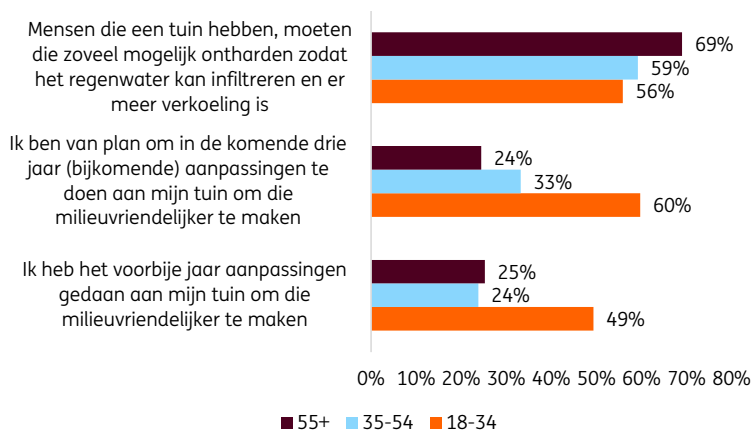
Wanneer het over de aanpassing van woningen aan warmere zomers gaat, ligt de nadruk vaak op isolatie, zonwering, ventilatie en koelsystemen. Toch wordt het zomercomfort niet alleen bepaald door de kenmerken van de woning zelf, maar ook door de directe leefomgeving. Uit onze enquête blijkt dat zeven op de tien Belgen vinden dat steden en gemeenten pleinen zoveel mogelijk moeten ontharden en groener maken. Zes op de tien vinden dat ook private tuinen zoveel mogelijk moeten worden

onthard en bijna de helft wil bovendien dat er in de eigen buurt meer bomen worden geplant.

Naarmate de leeftijd stijgt, groeit ook de steun voor vergroening van pleinen: van 60% bij de 18- tot 34-jarigen naar 74% bij de 35- tot 54-jarigen en 79% bij de 55-plussers. Dezelfde trend zien we ook terugkomen bij de ontharding van tuinen. Hoewel veel Belgen dus voorstander zijn van een groenere leefomgeving, vertaalt zich dat nog niet altijd in aanpassingen aan de eigen tuin. Zo heeft 29% van de Belgen met een huis met een tuin het afgelopen jaar maatregelen genomen om die milieuvriendelijker te maken, tegenover 68% die geen veranderingen doorvoerde. Vooral jongeren lopen voorop: bijna de helft van de 18- tot 34-jarigen voerde al zulke aanpassingen uit, tegenover ongeveer een kwart van de 35-plussers. Voor de komende drie jaar zegt 34% van de Belgen mogelijks verdere aanpassingen te plannen, met opnieuw de jongeren die hierbij het voortouw nemen.

Fig. 4: Hoewel ouderen vaker voorstander zijn van meer vergroening, zijn het vooral de jongeren die actie ondernemen in eigen tuin

% personen akkoord met de volgende stellingen, opgedeeld per leeftijdscategorie²

Bron: ING renovation survey, september 2026

Bijna een op de drie Belgen vindt een slechtere EPC-score door airco geen probleem

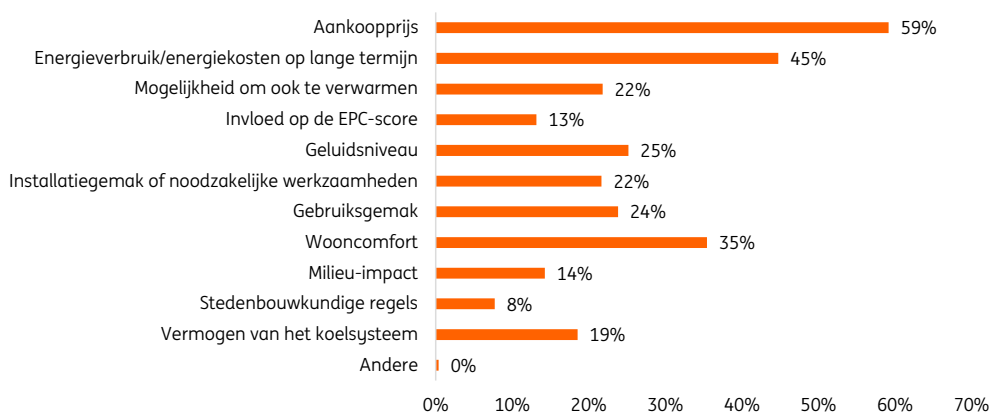
Dit betekent niet dat het EPC-label aan belang verliest bij de aankoop van een woning. Integendeel, 76% is ervan overtuigd dat een goede EPC-score de waarde van een woning verhoogt. Die perceptie sluit aan bij wat we al jaren op de Belgische woningmarkt zien. Een studie van de [Nationale Bank van België](#) toonde immers aan dat woningen met een gunstige energiescore doorgaans tegen een prijspremie verkocht worden ten opzichte van vergelijkbare woningen met een minder goede score.

Toch is er duidelijk een groeiende behoefte aan bescherming tegen de hitte. Zo gaf 34% van de bevroegden aan door de recente hittegolven van plan te zijn om dit jaar een vaste of mobiele airco te plaatsen. Bij de keuze van een koelsysteem behoort bij 59% van de Belgen de aankoopprijs tot de drie belangrijkste criteria, gevolgd door het energieverbruik en de energiekosten op lange termijn (45%) en het wooncomfort (35%). Hoewel een goede EPC-score voor veel Belgen belangrijk blijft, neemt slechts 13% de invloed van het koelsysteem op de EPC-score mee in de top drie van belangrijkste keuzecriteria. Bovendien zou één op de drie Belgen het niet erg vinden als een koelsysteem de EPC-score verslechtert.

² De stelling over het ontharden van tuinen werd aan de volledige populatie gesteld, terwijl de twee andere vragen in verband met de acties in eigen tuin enkel de personen met een tuin omvatten, waardoor de steekproef daalt naar iets minder dan 700 respondenten. Elke leeftijdscategorie heeft niettemin minstens 100 respondenten.

Fig. 5. Impact op EPC-score geen top drie criterium voor meer dan 8 op 10 Belgen bij aankoop koelsysteem

% respondenten die de factor in de top drie plaatst bij de keuze van een koelsysteem

Bron: ING renovation survey, september 2026

Wereldwijd behoort ruimtekoeling tot de snelst groeiende vormen van energieverbruik. Volgens het [Internationaal Energieagentschap \(IEA\)](#) waren airco's en elektrische ventilatoren in 2018 wereldwijd al goed voor ongeveer een vijfde van het elektriciteitsverbruik in gebouwen, wat neerkomt op zo'n 10% van het totale elektriciteitsverbruik. Maar toch hoeft de groeiende vraag naar bescherming tegen de hitte niet noodzakelijk tot een hoger energieverbruik te leiden. Wanneer we Belgen vragen welke maatregelen het meest doeltreffend zijn om een woning koel te houden, blijkt dat ze vooral geloven in het buiten houden van de warmte. Bijna 80% noemt zonwering, screens of buitenluiken als een van de belangrijkste oplossingen, gevolgd door isolatie aangepast aan warm weer (62%). Actieve verkoelingssystemen zoals een omkeerbare warmtepomp of airco worden door 61% van de respondenten genoemd. Ook bij een eventuele verhuis blijkt bescherming tegen hitte door middel van buitenzonwering een woonkenmerk te zijn waar 72% van de Belgen belang aan hecht. Daarnaast vindt 55% van de Belgen de mogelijkheid om de woning te koelen via een omkeerbare warmtepomp belangrijk. Opvallend is daarbij dat de koelfunctie sterk bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van een warmtepomp: terwijl 55% belang hecht aan een systeem dat zowel kan verwarmen als koelen, daalt dit tot 37% voor een warmtepomp die enkel verwarmt. Veel Belgen lijken dus een combinatie te verkiezen van maatregelen om de warmte buiten te houden en, waar nodig, actieve koeling door een koelsysteem.

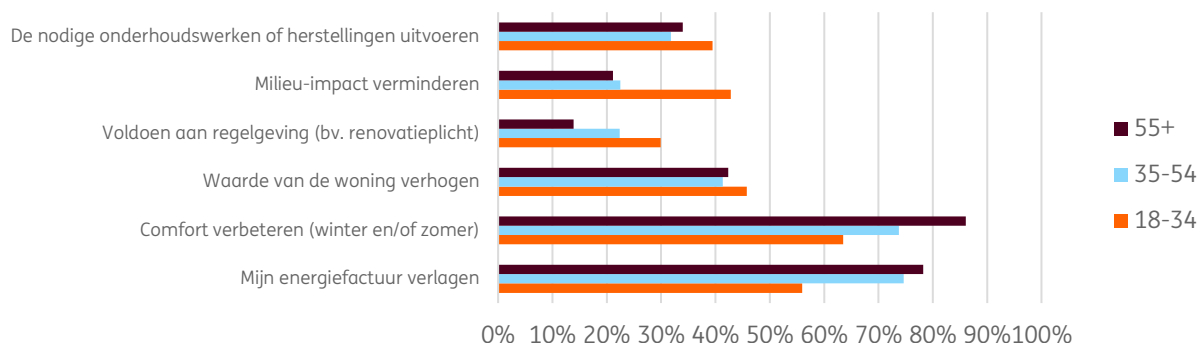
Deel 2: De energieschok vergroot het voordeel van renovaties, maar ook de factuur

Wooncomfort staat bij 8 op de 10 renoveerders in top drie van renovatiemotieven

De huidige energieschok plaatst energetische renovaties opnieuw op de voorgrond. Uit onze enquête blijkt dat 44% van de Belgische woningeigenaars de voorbije drie jaar al energetische renovaties uitvoerde, en de helft van de eigenaren geeft aan dat ze in de komende drie jaar energetische renovaties plannen. Bijna acht op de tien renoveerders zetten een beter wooncomfort in hun top drie van renovatiemotieven, terwijl meer dan zeven op de tien hun energiekosten willen verlagen. Wooncomfort weegt vooral zwaar door bij 55-plussers, met 86% tegenover 64% bij de 18- tot 34-jarigen. Jongeren hechten dan weer twee keer zoveel belang aan het verminderen van de milieu-impact van hun woning dan ouderen.

Fig. 6: Ouderen hechten vaker belang aan het verbeteren van wooncomfort door renovatie dan jongeren

% respondenten die dit motief in hun top drie van belangrijkste redenen om te renoveren plaatsen, per leeftijdscategorie

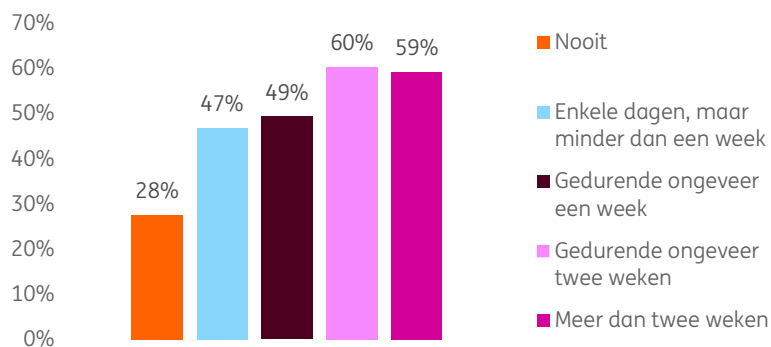
Bron: ING renovation survey, september 2026

Renovatieplannen komen tot meer dan dubbel zo vaak voor bij Belgen die warmtehinder ervaren

Naast leeftijd blijkt ook de ervaren warmtehinder samen te hangen met de renovatieplannen. Respondenten die vaker onaangename warmte in huis ervaren, zijn vaker geneigd om energetisch te renoveren dan respondenten die helemaal geen hitte ervaren hebben. De recente hittegolven hebben bovendien voor 48% van de respondenten hun kijk op noodzakelijke woninginvesteringen veranderd. Bij de 18- tot 34-jarigen loopt dit zelfs op tot 66%. Hittebestendigheid wordt daarmee een bijkomend onderdeel van de renovatiebeslissing. Traditioneel werd vooral de terugverdientijd van renovaties afgewogen tegen de besparing op de verwarmingsfactuur. Maar wanneer ook zomercomfort wordt meegenomen, wordt de potentiële meerwaarde breder. Investerings zoals isolatie, aangepaste beglazing, zonwering en efficiënte ventilatie kunnen niet alleen het energieverbruik verlagen, maar ook de blootstelling aan hitte beperken.

Fig. 7: Renovatieplannen komen vaker voor bij personen blootgesteld aan langdurige warmtehinder

% respondenten die van plan zijn om de komende drie jaar energetisch te renoveren, op basis van de periode waarin hun woning in 2026 onaangenaam warm was

Bron: ING renovation survey, september 2026

De energieschok uit het Midden-Oosten versterkt de renovatieparadox

De recente spanningen in het Midden-Oosten hebben opnieuw duidelijk gemaakt hoe afhankelijk België blijft van internationale energiemarkten. Door het relatief oude en energie-intensieve woningbestand voelen Belgische huishoudens stijgende energieprijzen vaak sterker dan in veel andere Europese landen. Aan de ene kant vergroot dit de financiële prikkel om het verouderde woningpark energiezuiniger te maken. Hogere energieprijzen vergroten namelijk het financiële voordeel van energiebesparende investeringen. Wanneer energie duurder wordt, stijgt ook de potentiële besparing die isolatie, hoogrendementsglas of efficiëntere verwarmingssystemen kunnen opleveren. Dat belang van de terugverdientijd blijkt ook uit onze enquête. Van de respondenten die renoveren om hun energiekosten te verlagen, verwacht bijna 70% een maximale terugverdientijd van tien jaar. Aan de andere kant zorgt diezelfde energieschok ervoor dat renovaties duurder

worden. Hogere energieprijzen vertalen zich immers vaak in hogere kosten voor bouwmaterialen, productie en transport. Hierdoor ontstaat een renovatieparadox: net wanneer huishoudens meer redenen hebben om hun energieverbruik te verlagen, wordt de investering die daarvoor nodig is duurder. Onderzoek van [Guidehouse](#) in opdracht van ING bevestigt dat betaalbaarheid en rentabiliteit een doorslaggevende rol hebben. Renovaties van gemiddelde omvang bieden bij oudere, energieverslindende woningen vaak een betere verhouding tussen investeringskosten en energiebesparingen dan een grondige renovatie.

[Febelfin](#) berekende in 2024 dat op dat moment de gemiddelde investering voor een grondige energierenovatie van een woning op 80.000 euro zou uitkomen. Uit onze enquête blijkt dat vele Belgen die renovatiekosten als een reële uitdaging zien voor de verduurzaming van ons woningpark. Zo noemt 66% de hoge investeringskosten als een van de belangrijkste renovatiedrempels en geeft de helft aan dat een gebrek aan eigen middelen renovaties bemoeilijkt. Daarmee blijft betaalbaarheid een van de grootste uitdagingen voor de verduurzaming van het Belgische woningbestand.

Fig. 8: Bijna 7 op 10 Belgen geven de hoge renovatiekosten aan als drempel

% respondenten die deze factor in hun top drie van belangrijkste drempels voor een energiezuiniger Belgisch woningpark plaatsen

Bron: ING renovation survey, september 2026

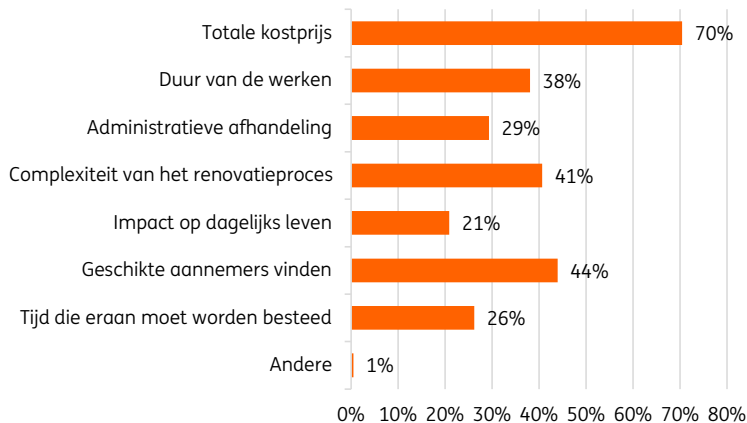
Niet alleen de kostprijs, maar ook een tekort aan informatie remt renovaties af

De renovatiebarrière is echter niet uitsluitend financieel. Veel Belgen botsen ook op een gebrek aan informatie. Hoewel de helft vindt dat het EPC-label helpt inschatten hoeveel renovaties er nog nodig zijn, vindt bijna twee derde van de bevolking het moeilijk om vooraf een correcte inschatting te maken van de renovatiekosten. Eén op vijf vindt dit zelfs zeer moeilijk. Bovendien voelt slechts één op drie Belgen zich voldoende geïnformeerd over hoe dat men een woning energiezuinig zou moeten maken.

Die onzekerheid strekt zich uit over het volledige renovatietraject. Volgens 70% is de kostprijs van renovaties dan ook een van de aspecten die het vaakst worden onderschat. Daarnaast worden het vinden van geschikte aannemers (44%), de complexiteit van het renovatieproces (41%) en de duur van de werken (38%) vaak in de top drie opgenomen. Daarbovenop geeft 23% van de Belgen aan dat onzekerheid over de terugverdientijd in de top drie drempels staat om woningen energiezuiniger te maken. Ook onzekerheid over renovatiesteun en toekomstige wetgeving speelt mee. Huishoudens worden dus niet alleen afgeremd door wat een renovatie kost, maar ook door onzekerheid over het volledige renovatietraject en de uiteindelijke besparingen.

Fig. 9: De totale renovatiekost wordt volgens 7 op de 10 Belgen vaak onderschat

Meest onderschatte aspecten van energetische renovaties, % respondenten die dit in hun top drie plaatsen

Bron: ING renovation survey, september 2026

Conclusie: toekomstbestendigheid gaat niet meer alleen over energie-efficiëntie

De Belgische woningmarkt staat voor een dubbele renovatieopgave. Woningen moeten niet alleen energiezuiniger, maar ook beter bestand worden tegen warme zomers. Dat is meer dan een kwestie van comfort. Onze enquête toont dat warmtehinder samengaat met meer slaap-, gezondheids- en concentratieproblemen. Tegelijk verwacht drie op de vier Belgen dat bescherming tegen hitte bij de aankoop van een woning even belangrijk wordt als energiezuinigheid.

Deze uitdaging vraagt om een brede aanpak. Airconditioning kan in sommige woningen noodzakelijk zijn. Om hun woning koel te houden, geven Belgen echter vaker de voorkeur aan oplossingen die voorkomen dat de warmte binnendringt, zoals screens en andere vormen van buitenzonwering. Ook goede isolatie en aangepaste ventilatie dragen bij tot een beter thermisch comfort. Op wijkniveau spelen het aanplanten van bomen, het beperken van verharde oppervlakken en het creëren van groenere openbare ruimten eveneens een belangrijke rol in de strijd tegen hitte. Zomercomfort moet daarom een volwaardige plaats krijgen in de plannen voor woningrenovaties. Renovaties kunnen niet alleen de energiefactuur verlagen, maar ook het wooncomfort, de gezondheid en het dagelijks functioneren verbeteren. Hoge investeringskosten, een gebrek aan eigen middelen en onvoldoende informatie blijven echter belangrijke obstakels. Gezinnen hebben daarom behoefte aan duidelijke informatie en voorspelbare financiële ondersteuning, afgestemd op de kenmerken van hun woning en hun financiële mogelijkheden.

Een toekomstbestendige woning verbruikt dus weinig energie, houdt de warmte zoveel mogelijk buiten en kan efficiënt worden gekoeld wanneer dat nodig is. Door energie-efficiëntie, zomercomfort, betaalbaarheid en de leefomgeving samen te bekijken, kunnen renovaties het Belgische woningbestand voorbereiden op zowel koudere winters als warmere zomers.

Disclaimer

Deze publicatie is opgesteld door de afdeling Economische en Financiële Analyse van ING België N.V. ("ING"), uitsluitend ter informatie, en houdt geen rekening met de beleggingsdoelstellingen, de financiële situatie of de middelen van een specifieke gebruiker. De informatie in deze publicatie vormt geen beleggingsaanbeveling, fiscaal, juridisch of beleggingsadvies, noch een aanbod of uitnodiging om financiële instrumenten te kopen of te verkopen. Hoewel alle voorzorgsmaatregelen zijn genomen om te verzekeren dat de informatie in dit document op het moment van publicatie niet onjuist of misleidend is, kan ING de volledigheid of juistheid van door derden verstrekte informatie niet garanderen. ING kan niet aansprakelijk worden gesteld voor rechtstreekse of onrechtstreekse verliezen als gevolg van het gebruik van deze publicatie, behalve in geval van grove nalatigheid. Meninge, voorspellingen of ramingen zijn uitsluitend die van de auteur(s) op de publicatiedatum en kunnen zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd, tenzij anders vermeld.

De verspreiding van deze publicatie kan in bepaalde staten onderworpen zijn aan wettelijke of reglementaire beperkingen. Personen die deze publicatie in bezit krijgen, moeten zich over die beperkingen informeren en ze naleven.

Deze publicatie is beschermd door het auteursrecht en het databankenrecht en mag door niemand, voor welk doel dan ook, worden gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd zonder de voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van ING. Alle rechten voorbehouden. De rechtspersoon die verantwoordelijk is voor de publicatie, ING België N.V., is erkend door de Nationale Bank van België en staat onder toezicht van de Europese Centrale Bank (ECB), de Nationale Bank van België (NBB) en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). ING België N.V. is in België ingeschreven (nr. 0403.200.393) in het rechtspersonenregister van Brussel.

Kennisgeving aan Amerikaanse beleggers: wie deze publicatie wil bespreken of transacties wil uitvoeren in een hierin vermeld effect, moet contact opnemen met ING Financial Markets LLC, dat lid is van de NYSE, FINRA en SIPC en deel uitmaakt van ING, en dat de verantwoordelijkheid heeft aanvaard voor de verspreiding van dit document in de Verenigde Staten overeenkomstig de geldende bepalingen.

Verantwoordelijke uitgever: Peter Vanden Houte, Marnixlaan 24, 1000 Brussel, België